

Natuurtoets Karreweg St. Geertruid

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0483686.100
definitief revisie 01
24 maart 2023

Natuurtoets Karreweg St. Geertruid

projectnummer 0483686.100
definitief revisie 01
24 maart 2023

Auteurs

[Redacted]

Opdrachtgever

Gemeente Eijsden-Margraten
Amerikaplein 1
6269 DA MARGRATEN

Gecontroleerd

[Redacted]

datum
24 maart 2023

beschrijving
definitief

vrijgave

[Redacted]

[Redacted]

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	7
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	7
2.2	Effectbepaling voornemen	9
2.3	Soortbescherming	9
	Afbakening relevante soortgroepen	9
2.3.1	9	
2.3.2	Vogels	9
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	11
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	12
2.3.5	Insecten	14
2.3.6	Zaadplanten, varens en bladmosse	15
2.3.7	Zorgplicht	15
2.4	Natura 2000	16
2.5	NNN	17
2.6	Overig provinciaal beleid	17
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	18
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	18
3.	Conclusie & advies	19
3.1	Soortbescherming	19
3.1.1	Zorgplicht	19
3.2	Gebiedsbescherming	20
3.2.1	Natura 2000	20
3.2.2	NNN	20
3.2.3	Overig provinciaal beleid	20
3.3	Beschermde houtopstanden Wnb	20
3.4	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	21
	Literatuurlijst	22
	Bijlage 1 Wettelijk kader	24
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	33

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

De gemeente Eijsden-Margraten is voornemens om 2 nieuwe woningen te realiseren aansluitend op een naastgelegen nieuwbouwontwikkeling Karreweg Fase II te Sint Geertruid. Het plangebied ligt ten westen van De Laathof en ten oosten van de Burgemeester Wolfsstraat te Sint Geertruid (gemeente Eijsden-Margraten, Provincie Limburg). De betreffende bouwkvavels hebben een afmeting van globaal 30 x 30 meter en liggen braak. Er hoeven voor de ontwikkeling geen bomen gekapt te worden. De werkzaamheden zullen naar verwachting aan het eind van 2023 starten.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 is een impressie van het ontwerp weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: Street Smart, kaart 2022.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Street Smart, kaart 2022

Figuur 1.3. Impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen). Bron: Gemeente Eijsden-Margraten, 2023

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN en overig provinciaal beleid van de provincie Limburg. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op dinsdag 28 februari 2023 is vanaf circa 12.45 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 5°C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied en de directe omgeving ervan te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn bomen met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes of nesten en is de aanwezige vegetatie onderzocht op het voorkomen van beschermde plantensoorten.

Het plangebied is gelegen aan de zuidkant van de nieuwbouwontwikkeling Karreweg Fase II te Sint Geertruid. Het plangebied zelf bestaat uit 2 bouwkvavels, welke na bouwrijp te zijn gemaakt, nu een jaar braak liggen. De bouwkvavels zijn begroeid met lage ruigtevegetatie. In de zuidoosthoek van het plangebied mondt een waterbergingsgebied uit in een betonnen opvangbak. Ten tijde van het veldbezoek stond deze waterberging droog. Tussen de waterberging en de toekomstige bouwkvavel staat een raster met een recent aangeplante meidoornhaag (bosplantsoen). Er staan geen bomen in het plangebied. Ten westen van het plangebied tussen de Burgemeester Wolfsstraat en de nieuwbouw Karreweg ligt een strook grasland met jonge hoogstamfruitbomen. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan een oudere hoogstamboomgaard, welke omzoomd is met een hoge meidoornhaag.

De noord- en oostzijde aan weerszijden van De Laathof bestaan uit nieuwbouw. Dit deel is grotendeels verhard met bestrating, parkeerplaatsen en bebouwing. Oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied en de directe omgeving. Alleen in de betonnen opvangbak in het uiteinde van de waterberging is een laagje water aanwezig.

Voor een impressie van het plangebied zie figuur 2.1.

Het plangebied zelf ligt geheel omsloten door bebouwing van Sint Geertruid. Daaromheen bestaat de omgeving uit uitgebreide akkers en hoogstamboomgaarden veelal omsloten door heggen. In de nabijheid liggen de hellingbossen van het Savelsbos.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied en de omgeving.

Eerste rij: links plangebied gezien vanuit het oosten; rechts noordzijde plangebied Karreweg fase II.

Tweede rij: links groenstrook met fruitbomen westelijk van plangebied; rechts raster met meidoornhaag plangebied.

Derde rij: links waterberging buiten plangebied vanuit westen; rechts uitmonding waterberging in plangebied.

Vierde rij: links hoge heg met hoogstamfruitboomgaard zuidelijk van plangebied; rechts impressie omgeving St. Geertruid.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Er wordt grondverzet uitgevoerd;
- Vegetatie wordt verwijderd (kruid- en struiklaag)
- Er wordt nieuwe bebouwing met verharding aangelegd;
- Er wordt mogelijk (tijdelijke) verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, vissen, libellen, kreeftachtigen & weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Vanwege barrièrewerking van omliggende bebouwing en afwezigheid van geschikt biotoop kunnen reptielen uitgesloten worden. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 3)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenzwaluw	2	Ooievaar	2
Boomvalk	3	Ransuil	3
Bosuil	2	Rode wouw	3
Gierzwaluw	2	Roek	1
Grote gele kwikstaart	2	Steenuil	1
Havik	3	Torenavalk	3
Huisemus	2	Wespendief	3
Huiszwaluw	2	Zwarte wouw	3
Kerkuil	1		

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals de havik en wespendif), gebouwbroedende soorten (zoals de huismus en gierzwaluw) en overige soorten (zoals de grote gele kwikstaart).

Tijdens het terreinbezoek zijn in de directe omgeving van het plangebied rode wouwen en een torenvalk waargenomen. Beide soorten foerageerden in de omgeving van het plangebied. Er werd geen nestindicatief gedrag vastgesteld. Overige soorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Tijdens het terreinbezoek zijn in (de directe omgeving van) het plangebied geen grote, intact zijnde nesten en/of holten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest (boomvalk, bosuil, havik, ransuil, rode wouw, roek, wespendif, zwarte wouw). De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest kan in het plangebied worden uitgesloten. Voor boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de zeer beperkte oppervlakte en daardoor hooguit beperkte (mogelijkheid aan) aanwezige voedselbronnen eveneens geen (essentieel) onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig en ook zijn er geen soortspecifieke nestkasten aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van nestlocaties van gebouwbroedende soorten (boerenwaluw, gierzwaluw, huismus, huiswaluw, kerkuil, steenuil en torenvalk) uitgesloten binnen het plangebied. Aan de westzijde van de Burgemeester Wolfsstraat zijn oudere huizen met dakpannen aanwezig waar huismussen kunnen broeden. De hoge heg langs de fruitboomgaard direct ten zuiden van het plangebied zou mogelijk kunnen dienen als schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats voor huismussen die in de directe omgeving van het plangebied tot broeden kunnen komen. Zie figuur 2.1 voor de haag ten zuiden van het plangebied. Concluderend kan de aanwezigheid van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus (schuilplaats/overnachtings- en winterverblijfplaats) net buiten het plangebied niet worden uitgesloten. Met de ontwikkeling van het plangebied wordt de haag niet aangetast. Tevens zal de aanleg van bebouwing overdag uitgevoerd worden, zodat geen verstoring van wezenlijke invloed veroorzaakt wordt. Hiermee worden negatieve effecten voor huismus uitgesloten als gevolg van de werkzaamheden.

Geschikte broedlocaties voor grote gele kwikstaart (in oevers bij stromend water of nissen onder bruggen) zijn in het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort eveneens kunnen worden uitgesloten. Er zijn geen hoge palen met kunstmatige ooievaarsnesten in het plangebied of directe omgeving aanwezig. Jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort kunnen worden uitgesloten.

Soorten waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven (categorie 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogelsoorten, waarvan voldoende functioneel leefgebied aanwezig moet blijven, in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen categorie 4-vogelsoorten binnen een straal van 1 km rondom het plangebied die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Blauwe reiger	4	Sperwer	4
Buizerd	4	Spotvogel	4
Kramsvogel	4	Zomertortel	4
Ringmus	4	Zwarte specht	4

Tijdens het terreinbezoek zijn 2 hoog in de lucht baltende buizerds waargenomen. Verder zijn geen categorie 4-soorten waargenomen. Vanwege de beperkte oppervlakte van het plangebied, het ontbreken van dicht struikgewas en opgaande bomen en de geïsoleerde ligging in een bebouwde omgeving, maakt het plangebied geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving van bovenstaande categorie 4 soorten. Negatieve effecten voor categorie 4-soorten zijn uitgesloten.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (houtduif en kauw). De bomen en struiken in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Gewone dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X
Watervleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger is daarom uitgesloten in het plangebied.

In het plangebied zijn ook geen bomen aanwezig met holten en/of scheuren, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten (o.a. watervleermuis) kan worden uitgesloten.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

In het plangebied zelf zijn geen lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als essentiële vliegroute. De aanwezige fruitbomen ten westen van het plangebied en de hoge haag ten zuiden van het plangebied vormen tezamen wel een doorlopend lijnvormig element, welke kan fungeren als vliegroute voor vleermuizen. Aangezien deze elementen behouden blijven bij de ontwikkeling in het plangebied en er in plangebied zelf geen verblijfplaatsen aanwezig zijn, zal deze potentiële vliegroute niet van essentieel belang zijn. De aanwezigheid van essentiële vliegroutes kan daarmee worden uitgesloten. Indirecte aantasting van de potentiële vliegroute door lichtuitstraling tijdens de werkzaamheden dient voorkomen te worden.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn.

In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het zeer geringe oppervlak en de grotendeels afwezigheid van opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. In de omgeving van het plangebied is geschikt alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van grote oude hoogstamboomgaarden met hagen. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied in het plangebied kan worden uitgesloten.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4. Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Bosmuis			X
Bunzing			X
Das		X	
Eekhoorn		X	
Egel			X
Haas			X
Hermelijn			X
Huisspitsmuis			X
Konijn			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Steenmarter		X	
Veldmuis			X
Vos			X
Wild zwijn		X	

Das

De das komt uit de bureaustudie naar voren en kan in het agrarische buitengebied van St. Geertruid voorkomen. Meldingen komen vooral voor ten westen van het plangebied nabij het Savelsbos (omgeving Langeweg) en in de boomgaarden ten noorden van het plangebied (omgeving Trichterweg). In het plangebied en in de directe omgeving zijn geen sporen (pootafdrukken, latrines, neusputjes of hollen) van das aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het plangebied ligt geheel omgeven door bebouwing. Hierdoor ontbreekt essentieel leefgebied voor deze soort. Negatieve effecten als gevolg van het voornemen op de das zijn hiermee uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt uit de bureaustudie naar voren en kan in de omgeving voorkomen. Met name het Savelsbos kan geschikte nestlocaties bevatten voor de eekhoorn. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig waarin een eekhoorn kan nestelen. De werkzaamheden zullen niet leiden tot een negatief effect op het leefgebied van de eekhoorn. Derhalve zijn negatieve effecten op de eekhoorn uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter kan in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. De steenmarter kan nabij woningen, maar ook in bosrijke gebieden voorkomen. De oudere boomgaard met holle bomen, kruidenrijk grasland, hagen en bebouwing ten zuiden van het plangebied kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van de steenmarter. Dit geldt ook voor de strook grasland met fruitbomen ten westen van het plangebied. Beiden blijven onaangetast door de werkzaamheden. Het plangebied zelf heeft een dusdanig beperkte oppervlakte en geen dekking in de vorm van dichte begroeiing, takkenrillen of bebouwing. Het plangebied vormt geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de steenmarter, negatieve effecten als gevolg van het voornemen zijn daarmee uitgesloten.

Wild zwijn

Het wild zwijn komt uit de bureaustudie naar voren en kan in het buitengebied van St. Geertruid voorkomen. Aangezien deze soort afhankelijk is van een bosrijke omgeving vormen het plangebied en de directe naaste omgeving geen geschikt leefgebied voor deze soort en zijn negatieve effecten uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als de egel, de haas en de veldmuis. In de randzone van de waterberging zijn muizenholletjes aangetroffen en in de groenstrook net ten westen van het plangebied zijn sporen van de haas aangetroffen. Door de voorgenoemde werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Limburg geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van beschermde insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Grote vos		X
Grote weerschijnvlinder		X
Iepenpage		X
Vliegend hert		X
Teunisbloempijlstaart	X	

Grote vos

De grote vos kan in het plangebied voorkomen, maar voornamelijk als zwervend dier. De soort heeft iep en wilg als waardplant en komt voor in gevarieerde, oude vochtige loofbossen. Het plangebied bevat geen geschikte biotopen als ei-afzetplaatsen. Alleenstaande iepen of beschutte bosranden zijn niet aanwezig. In het plangebied zijn wel bloeiende (ruigte)kruiden als akkerdistel, rode klaver en paardenbloem aanwezig. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied en veel geschikt leefgebied (hoogstamboomgaarden met kruidenrijke ondergroei en Savelsbos) in de omgeving wordt essentieel leefgebied in het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op de grote vos zijn daarmee uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder is veelal waar te nemen langs beschutte bosranden, bospaden en oeverzones in bossen en langs beken. Binnen het plangebied staan geen bomen en is geen aaneengesloten geschikt leefgebied aanwezig voor de soort. Negatieve effecten op de grote weerschijnvlinder zijn uitgesloten.

Vliegend hert

Het vliegend hert komt in de omgeving van St. Geertruid voor. De soort is sterk afhankelijk van oudere (eiken)bossen welke in het plangebied niet aanwezig zijn. Essentieel leefgebied voor het vliegend hert in het plangebied is uitgesloten en derhalve zijn negatieve effecten op het vliegend hert uitgesloten.

Iepenpage

De iepenpage komt in de omgeving van St. Geertruid voor. De soort heeft diverse soorten iep als waardplant en kan al voorkomen in kleine stadsparken met 1 of enkele oudere iepen (Vlinderstichting, 2021). In het plangebied of directe omgeving zijn geen iepen aanwezig. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied en veel geschikt leefgebied (hoogstamboomgaarden met kruidenrijke ondergroei en Savelsbos) in de omgeving is essentieel leefgebied in het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op de iepenpage zijn daarmee uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart komt in de omgeving van het plangebied voor. De soort zet eieren af op met name teunisbloemen, maar ook op grote kattenstaart, bastaardwederik en het harig wilgenroosje. In de huidige situatie bestaat de vegetatie in het plangebied uit grassoorten met ruigte(kruiden) als akkerdistel en ridderzuring. De waardplanten van de teunisbloempijlstaart (teunisbloem, grote kattenstaart, bastaardwederik en harig wilgenroosje) zijn niet aangetroffen, daarom wordt ei-afzet uitgesloten. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied is essentieel leefgebied van de teunisbloempijlstaart in het plangebied uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soort zijn uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.6 Zaadplanten, varens en bladmossen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van zaadplanten, varens en bladmossen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen zaadplanten, varens en bladmossen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10
Muurbloem		X
Schubvaren		X

Muurbloem

De muurbloem is vastgesteld in de omgeving van St. Geertruid. Het is een plant die groeit op oude stadsmuren, ruïnes en kerken waar de wortels zich een weg zoeken in de kalkrijke specie tussen de stenen. In het plangebied zijn geen oude muren aanwezig. De muurbloem is hierdoor uitgesloten van het plangebied.

Schubvaren

De schubvaren is vastgesteld in de omgeving van St. Geertruid. Het is een plant die groeit op zonnige tot half beschaduwde, droge en warme, zwak basische tot kalkrijke plekken. Met name op rotsen, in rotsspleten, oude muren en puinhellingen (NDFF, verspreidingsatlas 2023). In het plangebied zijn geen rotsen, oude muren of puinhellingen aanwezig. De schubvaren is hierom uitgesloten van het plangebied.

De muurbloem en schubvaren worden beide aangetroffen op een oude stenige plek in het buurdorp Eckelrade op circa 900 meter afstand van het plangebied. Binnen het plangebied en Karreweg fase II zijn geen oude stenen muren aanwezig. Significante effecten op beide soorten zijn daarmee uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zaadplanten, varens en bladmossen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.7 Zorgplicht

In het plangebied kunnen soorten als de egel, de haas, de mol en veld- en spitsmuizen veld- en spitsmuizen aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

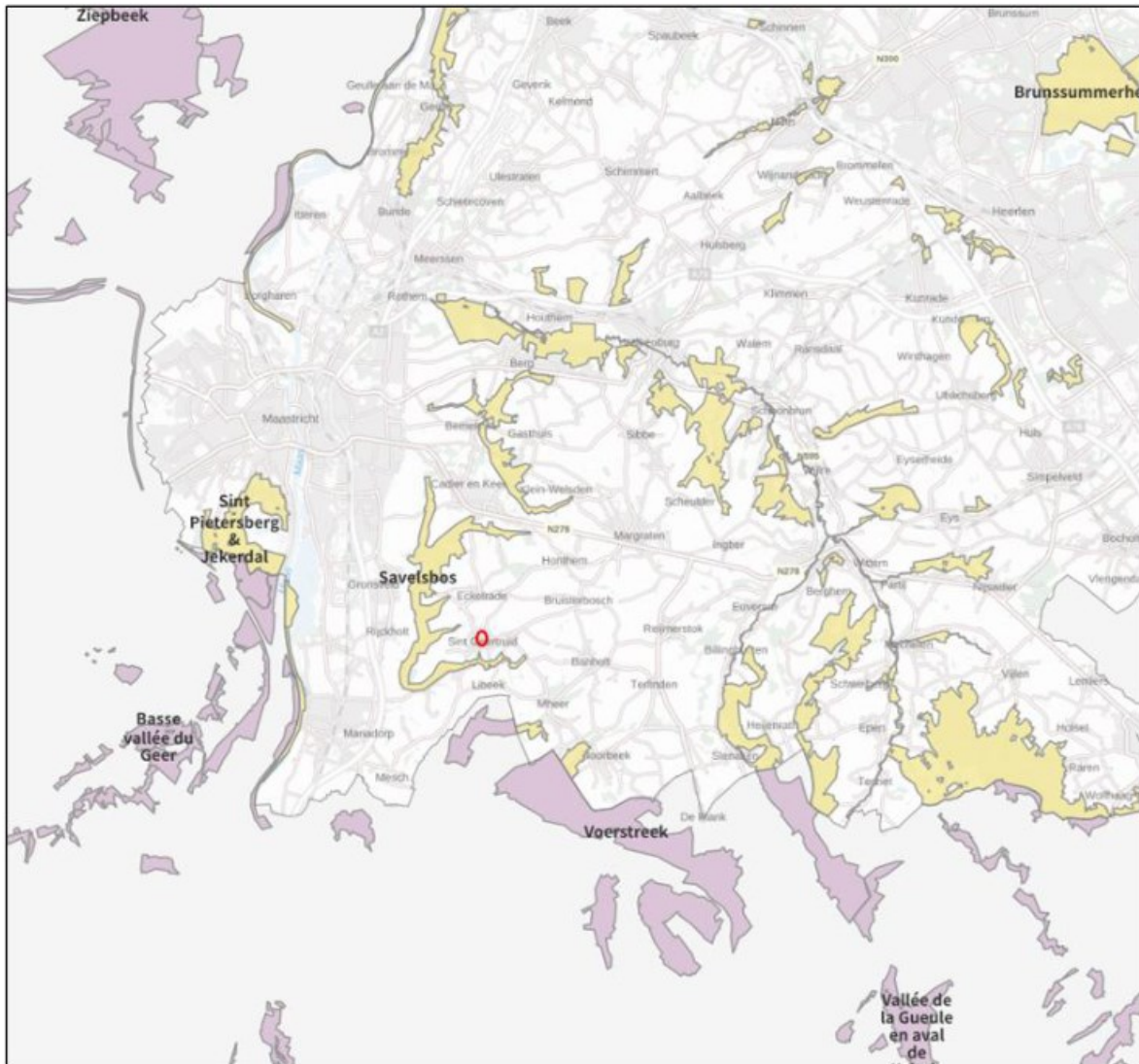
De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.7.

Tabel 2.7. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Werken in één richting van noord naar zuid, zodat eventueel aanwezige fauna kan vluchten richting de boomgaard en haag
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten), amfibieën	Stapvoets rijden op bestaande wegen

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Savelsbos en ligt op circa 500 meter afstand ten westen en zuiden van het plangebied. Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn. Het dichtstbijzijnde (Belgische) Natura 2000-gebied is Voerstreek en ligt op circa 1,2 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied. Voor de ligging van omringende Natura 2000-gebieden zie figuur 2.2.

Figuur 2.2. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). Bron: AERIUS-calculator, versie 2023.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van alle storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermessing. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermessing en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De stikstofdepositie gedurende de realisatiefase was bij de inwerkingtreding van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering per 1-7-2021 vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht. Per 2-11-2022 is dit niet meer het geval na uitspraak door de Raad van State. Voor de mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie dient hierdoor een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

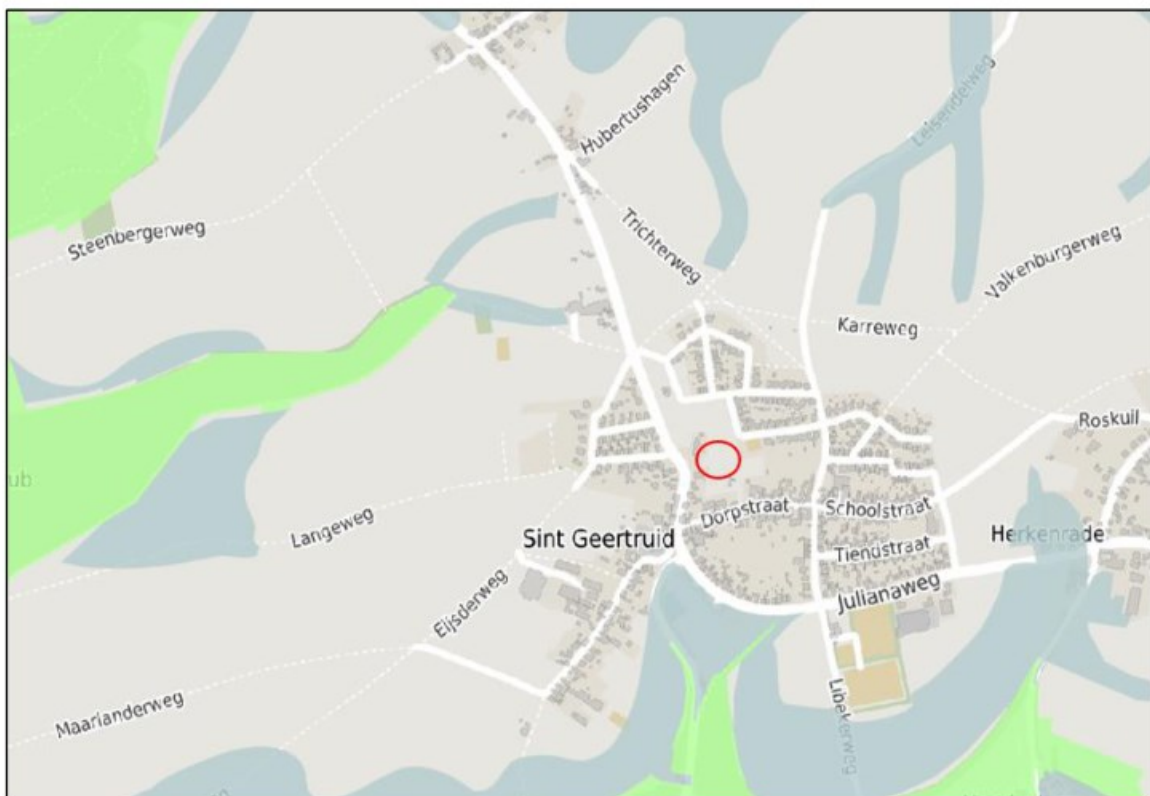
Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de realisatiefase en de gebruikersfase te worden opgesteld.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden getoetst door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

2.5 NNN

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied (goudgroene natuurzone) bevindt zich op circa 500 meter ten westen en zuiden van het plangebied, zie figuur 2.3. Aangezien er geen sprake is van externe werking in de provincie Limburg zijn vervolgstappen niet aan de orde.

Figuur 2.3. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van het NNN (goudgroene natuurzone lichtgroen; bronsgroene landschapszone grijsgroen). Bron: Provincie Limburg (kaartviewer Atlas Limburg).

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van de bronsgroene landschapszone (zoals beschreven en vastgelegd in de vigerende Omgevingsverordening 2014). De bronsgroene landschapszone ligt op circa 250 meter afstand (zie figuur 2.3). Als gevolg van het planvoornemen zijn negatieve effecten hierop uitgesloten.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

Er worden geen bomen gekapt als gevolg van het planvoornemen. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen. Wel worden er bosschages aangetast (de pas aangeplante meidoornhaag in het plangebied dient als gevolg van de werkzaamheden herplant te worden). Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd voor bewoners in de wijk.

Op basis van het terreinbezoek zijn de huidige natuurwaarden in het plangebied vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1). Deze natuurwaarden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk tabel 2.8 en 2.9. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 2.8 Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Bomenrijen	Vliegrouete voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels	Fruitbomenrijen aan de westzijde uitbreiden en aansluiten aan de zuidzijde. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse streekeigen fruitsoorten.
Bosschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	De meidoornhaag zuidzijde gaat deels verloren. Haag deels herplanten en rest behouden. Eventueel doorplanten met andere inheemse soorten voor meer diversiteit.
Grasland	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden,	Gaat deels verloren. Grasstroken zuidzijde middels verschrallingsbeheer of inzaaien inheemse kruiden ontwikkelen tot kruidenrijke vegetatie

Tabel 2.9. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied of directe omgeving is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, huismus en vleermuizen (vliegroute). In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.2	Nee
Huisumus	Ja, hoge dichte haag zuidzijde plangebied	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.2	Nee
Vleermuizen	Nee, mogelijk vliegroutes	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.2	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.2 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.2. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen
Huisumus	Hoge haag zuidzijde handhaven, niet werken tussen half uur voor zonsondergang en half uur na zonsopkomst
Vleermuizen	Niet werken tussen half uur voor zonsondergang en half uur na zonsopkomst, geen lichtuitstraling op boomgaard met haag zuidzijde plangebied

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.7 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Werken in één richting van noord naar zuid, zodat eventueel aanwezige fauna kan vluchten richting de boomgaard en haag.
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten), amfibieën	Stapvoets rijden op bestaande wegen

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.4 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.4. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, Savelsbos (op circa 500 meter afstand).
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend.

3.2.2 NNN

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies NNN-gebieden.

Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 500 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de provincie Limburg geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de zilvergroeene natuurzone en/of de bronsgroene landschapszone. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

3.4 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.6 en 3.7 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.6 Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Bomenrijen	Vliegroute voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels	Fruitbomenrijen aan de westzijde uitbreiden en aansluiten aan de zuidzijde. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse streekeigen fruitsoorten.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	De meidoornhaag zuidzijde gaat deels verloren. Haag deels herplanten en rest behouden. Eventueel doorplanten met andere inheemse soorten voor meer diversiteit.
Grasland	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden,	Gaat deels verloren. Grasstroken zuidzijde middels verschravingsbeheer of inzaaien inheemse kruiden ontwikkelen tot kruidenrijke vegetatie

Tabel 3.7. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

Literatuurlijst

BIJ12, 2022. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.0, juni 2022.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Provincie Limburg, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal Blad nr. 5634, 6 december 2017.

Overig

NDFP

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2023.

www.limburg.nl (Atlas Limburg)

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.waarneming.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
  - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
  - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
  - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
  - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden.

Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
  - o wegbeplantingen;
  - o beplantingen langs waterwegen, en
  - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
  - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
  - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
  - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenontheffing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen.

Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

---

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF 10-3-2023 op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam
T. +31 6 22 37 84 59

E

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl